

Dokument na schôdzu

B8-0105/2019

11.2.2019

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia Komisie

v súlade s článkom 123 ods. 2 rokovacieho poriadku

o práve na pokojný protest a o primeranom použití sily
(2019/2569(RSP))

Sylvia-Yvonne Kaufmann, Birgit Sippel
v mene skupiny S&D

**Uznesenie Európskeho parlamentu o práve na pokojný protest a o primeranom použití sily
(2019/2569(RSP))**

Európsky parlament,

- so zreteľom na zmluvy EÚ, a najmä na články 2, 3, 4, 6 a 7 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ),
 - so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“),
 - so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach (EDĽP) a na súvisiacu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva,
 - so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach,
 - so zreteľom na základné zásady OSN pre použitie sily a strelných zbraní príslušníkmi orgánov presadzovania práva,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2019 o situácii v oblasti základných práv v Európskej únii¹,
 - so zreteľom na článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže EÚ je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám; keďže tieto hodnoty sú pre členské štáty v spoločnosti, v ktorej sa presadzuje pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť a rovnosť medzi ženami a mužmi, spoločné;
- B. keďže medzinárodné nástroje v oblasti ľudských práv sú pre Úniu a jej členské štáty záväzné a musia sa rešpektovať;
- C. keďže zásada právneho štátu je hlavnou oporou demokracie a predstavuje jednu zo základných zásad EÚ, ktorá funguje na základe predpokladu vzájomnej istoty o tom, že členské štáty budú presadzovať dodržiavanie demokracie, zásad právneho štátu a základných práv zakotvených v charte a v EDĽP;
- D. keďže je dôležité, aby EÚ presadzovala slobodu prejavu a informácií, ako aj slobodu pokojného zhromažďovania a združovania;
- E. keďže v článku 11 EDĽP a v článku 12 charty sa uvádza, že každý má právo pokojne sa zhromažďovať a slobodne sa združovať s inými vrátane práva zakladať na ochranu svojich záujmov odbory a vstupovať do nich;

¹ Prijaté texty, P8_TA(2019)0032.

- F. keďže v dohovore EDĽP sa tiež uvádza, že sloboda zhromažďovania „nebráni zavedeniu zákonných obmedzení na výkon týchto práv príslušníkmi ozbrojených síl, polície a úradníkmi štátnej správy“ na základe kritérií primeranosti a nevyhnutnosti;
- G. keďže vždy, keď je nutné zákonné použitie sily, musia pritom úradníci donucovacích orgánov zachovať zdržanlivosť a konať úmerne k závažnosti deliktu a k oprávnenému cieľu, ktorý sa má dosiahnuť; keďže by sa mali vyhýbať škodám a zraneniam a mali by rešpektovať a zachovávať ľudský život a fyzickú integritu;
- H. keďže v článku 12 charty sa tiež uvádza, že politické strany na úrovni Únie prispievajú k vyjadrovaniu politickej vôle občanov Únie;
- I. keďže sloboda združovania by mala byť chránená; keďže dynamická občianska spoločnosť a pluralitné médiá zohrávajú zásadnú úlohu pri podpore otvorenej a pluralistickej spoločnosti, verejnej účasti na demokratickom procese a posilňovaní vládnej zodpovednosti;
- J. keďže sloboda zhromažďovania ide ruka v ruke so slobodou prejavu zakotvenou v článku 11 charty a v článku 10 EDĽP, v ktorých sa uvádza, že každý má právo na slobodu prejavu, čo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie a myšlienky bez zasahovania orgánov verejnej moci a bez ohľadu na hranice;
- K. keďže v článku 52 charty sa uvádza, že „akékoľvek obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v tejto charte musí byť ustanovené zákonom a rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd“;
- L. keďže používanie nesmrtiacich zbraní, ako je vrhač obranných gúľ Flash Ball a LBD 40 a granát GLI-F4, malo počas nedávnych demonštrácií v EÚ za následok vysoký počet vážnych zranení;
1. vyzýva členské štáty, aby zaručovali právo na slobodu pokojného zhromažďovania, združovania a slobodu prejavu;
 2. zdôrazňuje, že právo jednotlivcov zhromažďovať sa s inými ľuďmi a kolektívne vyjadrovať svoj názor má pre riadne fungujúcu demokraciu zásadný význam;
 3. odsudzuje využívanie násilných a neprimeraných zásahov zo strany orgánov viacerých členských štátov počas protestov a pokojných demonštrácií; vyzýva príslušné orgány, aby zabezpečili transparentné, nestranné a účinné vyšetrovanie v prípade použitia neprimeranej sily;
 4. naliehavo vyzýva členské štáty, aby sa zdržali použitia neprimeranej sily proti pokojným demonštrantom;
 5. zdôrazňuje, že používanie akéhokoľvek druhu zbraní musí zostať obmedzené a že orgány presadzovania práva musia uprednostniť dobrovoľný rozchod bez použitia sily;
 6. berie na vedomie, že polícia, v radoch ktorej boli tiež mnohé obeť, pôsobí v ťažkých podmienkach, najmä v dôsledku nevráživosti niektorých demonštrantov, ale aj z dôvodu nadmerného pracovného zaťaženia; odsudzuje každý druh násilia voči jednotlivcom

alebo majetku zo strany násilných militantných demonštrantov, ktorí prichádzajú len kvôli šíreniu násilia a narúšajú legitimitu pokojných protestov;

7. vyzýva členské štáty, aby policajným jednotkám zabezpečili väčšiu odbornú prípravu v oblasti metód kontroly davu a používania niektorých zbraní; vyzýva členské štáty, aby využívali alternatívne postupy, ktoré sa už v niektorých krajinách EÚ ukázali ako účinné, najmä komunikáciu s demonštrantmi prostredníctvom veľkých obrazoviek, pričom by sa mali v čo najväčšej miere vyhýbať fyzickému kontaktu s demonštrantmi a využívať mediátorov vyškolených v oblasti psychológie a sociológie;
8. vyzýva príslušníkov orgánov presadzovania práva členských štátov, aby sa aktívne zúčastňovali na odbornej príprave, ktorú poskytuje Agentúra Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL) na tému Verejný poriadok – policajná činnosť v prípade významných udalostí; nabáda členské štáty, aby si v tomto smere navzájom vymieňali najlepšie postupy;
9. konštatuje, že OSN požaduje zákaz určitých typov nesmrtiacich zbraní;
10. konštatuje, že členské štáty majú rôzne prahové hodnoty pre používanie sily a zbraní; vyjadruje poľutovanie nad tým, že orgány presadzovania práva zaobchádzajú s občanmi EÚ veľmi odlišne a líši sa aj ochrana ich základných práv;
11. vyzýva Komisiu, aby vypracovala ďalšie usmernenia pre členské štáty týkajúce sa používania nesmrtiacich zbraní, a víta rozhodnutie niektorých členských štátov pozastaviť alebo zakázať určité druhy týchto zbraní;
12. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili plnenie svojich povinností v oblasti základných práv a zaistili, že používanie sily zo strany orgánov presadzovania práva bude pri riadení protestov a demonštrácií vždy zákonné, primerané a nevyhnutné a bude sa uplatňovať len ako posledná možnosť;
13. pripomína, že v rámci postupov, pokynov a operácií v oblasti presadzovania práva treba osobitnú pozornosť venovať osobám, ktoré sú obzvlášť zraniteľné voči škodlivým následkom použitia sily vo všeobecnosti a voči účinkom určitých nesmrtiacich zbraní;
14. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, aby všetky zbrane boli pred uvedením na trh nezávisle posúdené a testované a aby sa všetky aktuálne údaje o akomkoľvek použití sily zhromažďovali tak, aby sa mohli získavať dôkazy týkajúce sa použitia, zneužitia, neočakávaných následkov, zranení, úmrtí a ich príčin;
15. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov, Rade Európy, Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Organizácii Spojených národov.